PADANGSCH
NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

Ao. 1860. **ZATURDAG, 25 FEBRUARIJ.** **No. 8.**

Hoofd-Bureau te *Padang* bij *R. H. van Wijk Rzn.* Te *Batavia* bij *H. M. van Dorp.* Agent voor de Padang'sche Bovenlanden *O. E. Hansen Jr.* te *Padang-Pandjang.*

Prijs per halfjaar voor PADANG . . . . ƒ 7.50
,, ,, ,, ,, SUMATRA . . . . „ 10,00
,, ,, ,, ,, JAVA . . . . „ 12.50
,, ,, ,, ,, NEDERLAND . . . . . „ 15,00

De prijs der Advertentiën is ƒ 1.— voor 10 woorden.
Bij herhaling betaalt men de helft.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Brieven franco.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Het uitreiken van het VAANDEL aan het 17e Bataillon Infanterie op den laatst gevierden geboortedag des *KONINGS.*

Qu'est-ce donc que le drapeau? Si vous n'avez du coeur des croijances, si votre ame est muette, si votre esprit rejette la foi, vous ne le comprendrez jamais.
J. AMBERT, études morales sur la carrière des armes.

Zoodra de oorlogen, die wij tot vestiging en uitbreiding van ons gezag op de Westkust van Sumatra voeren moesten, geeindigd waren, bleef het evenwel noodzakelijk ter bestendiging van de rust en tot wering van pogingen tot verzet tegen ons gezag, de veroverde landschappen bezet te houden.

Van de troepen, die daartoe gebezigd moesten worden, vormde men een korps, aan hetwelk den naam gegeven werd van *garnizoensbataillon ter Sumatra's Westkust*, en waaraan men nog drie kompagniën, eene europesche en twee inlandsche, toevoegde, als vaste bezetting van de hoofdplaats *Padang*, ten einde aan het daar gestationneerde 6e bataillon, thans het 15e, meer mobiliteit te geven.

Toen van lieverlede de rust zich meer en meer bestendigde, en de bevolking dezer gewesten door toeneming van welvaart en door een beter begrip van onze wijze van regeren, had leeren inzien, dat een gelukkiger tijdperk, dan het doorleefde, voor haar en voor hare kinderen was aangebroken, kon men overgaan tot eene meerdere zamentrekking der troepen, en het verlaten van verscheidene versterkingen.

Aan de reorganisatie, welke dien ten gevolge in 1857 het garnizoensbataillon ter Sumatra's Westkust onderging, heeft het 17e bataillon zijne oprigting te danken. Dat bataillon werd genomen uit het garnizoens bataillon, en aanvankelijk zamengesteld uit de drie kompagnien van dat korps te Padang in garnizoen, en uit het detachement, dat de bezetting van Bonjol uitmaakte.—In 1858 werd de nog ontbrekende europesche, en nu onlangs, in het begin van dit jaar, de laatste inlandsche kompagnie opgerigt.

Lang voor dat het bataillon volledig was, hunkerden reeds officieren en manschappen, die behoefte gevoelden, om zich als leden van hetzelfde gezin te beschouwen, naar het oogenblik, waarop deze onderlinge betrekking, door de begiftiging met het vaandel, als het teeken van één doel en één zin, zoude bekrachtigd worden.

Die wensch werd eindelijk vervuld door het besluit van *Zijne Excellentie* den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie, waarbij bepaald was, dat op den 19 Februarij, op den geboortedag van onzen koning, het vaandel, dat gelijktijdig van Batavia was overgezonden, aan het 17e bataillon zou uitgereikt worden.

Er is geene groote menschenkennis noch groote soldatenkennis voor noodig, om zich een denkbeeld te vormen, van de vreugde en van de geestdrift, die dit besluit bij het 17e bataillon verwekte!

De lang gewenschte dag brak eindelijk aan, en alhoewel den avond te voren, menigeen zich ter ruste begaf, met de angst in het hart, dat de regen, die toen viel, zoude aanhouden, en het vaandelfeest veel van zijnen luister daardoor zoude verliezen, bleef het gelukkig bij dien angst. Met het heerlijkste weder brak de morgen aan. De krijgsmuzijk wekte onze brave soldaten op het gewone uur uit den slaap, en wanneer men het plegtige oogenblik, dat het 17e bataillon te gemoet ging, beseft, dan is het overbodig nog aan te toonen, hoe het kwam, dat ieder soldaat zich zoo gezind toonde, om het vaandelfeest eer aan te doen, door met de meeste naauwgezetheid zijne tenue en wapens nog eens natezien, opdat er toch niets aan zoude ontbreken. Hij gevoelde, dat op dien dag zijne tenue, het zinnebeeld van den stand, vol zelfverloochening en zelfopoffering, onberispelijk moest zijn.

Tot bijwoning der plegtigheid was eene commissie van het linker halve 17e bataillon, in garnizoen te *Fort de Kock* en *Bonjol* overgekomen. Zij bestond uit drie officieren en drie mindere militairen.

Om 7 uren was het geheele garnizoen onder de wapenen op het *Michielsplein* vereenigd. Zoodra de troepen behoorlijk opgesteld waren, liet de *Luitenant-Kolonel* LION, die de parade kommandeerde, door eene europesche kompagnie van het 15e bataillon, met de muzijk aan het hoofd, het vaandel afhalen, dat zich ten huize van den *Generaal Majoor* MEIS bevond. Zoodra die kompagnie daarmede aankwam, nam zij hare plaats weder in; de linie schouderde de geweren, en de vaandeldrager van het 17e bataillon het vaandel, dat nog steeds omhuld was, overgenomen hebbende, begaf zich daarmede voor de officieren, die niet bij de troepen ingedeeld waren, en zich voor het midden der linie ophielden.

Het was voorzeker voor het 17e bataillon eene eervolle onderscheiding, dat aan hetzelve zijn vaandel door het 15e bataillon gebragt werd, door een bataillon op wiens vaandel, vele namen van op Sumatra behaalde overwinningen zouden prijken, indien bij ons, zoo als bij het Fransche leger, de gewoonte bestond, de belangrijke wapenfeiten, die door een korps verrigt worden, in de vaandels opteekenen. Het is eene *eer* voor het 17e bataillon geweest, welke het zeer zeker op *hooge waarde* heeft gesteld.

Zoodra de vaandeldrager van het 17e bataillon zich voor

de niet ingedeelde officieren had geplaatst, verscheen de *Generaal Majoor Militair Kommandant van Sumatra's Westkust*, vergezeld van zijnen staf op de parade.

Kort daarop vereenigden de officieren van het 17e bataillon zich op bevel van den generaal voor het front van hun bataillon, en werd de ban over de gansche linie geslagen, waarna de generaal zich naar de officieren begaf, het vaandel deed ontblooten en het in de hand nam, terwijl de geheele linie de geweren presenteerde.

Wat ieder officier en ieder soldaat van het 17e Bataillon op het oogenblik, toen hij voor het eerst zijn vaandel aanschouwde, gevoelde, wat er in zijn binnenste omging, dat laat zich niet beschrijven, evenmin den indruk, die de treffende toespraak van den generaal op de reeds ontroerde gemoederen te weeg bragt.

De generaal zeide:

»Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal heeft de verjaardag onzes geeerbiedigden konings aangewezen voor de plegtigheid der uitreiking van het vaandel aan het 17e bataillon.«

»Aan mij is de eervolle taak opgedragen, om als gesubstitueerde van den Bevelhebber des legers, dat vaandel, van wege den Gouverneur Generaal, in naam des konings, uit te reiken.«

»Het vaandel is het geheiligd zinnebeeld, waarin wij overal en ten allen tijde zien: het vaderland, den koning, onze geschiedenis, den roem onzer wapenen, de eer van het korps. Het is het begeisterend zinnebeeld, dat ons oproept tot onkreukbare trouw en pligt; dat ons opwekt tot geduld, lijdzaamheid en volharding in vermoeijenissen, ontberingen en tegenspoed; dat ons altijd herinnert aan orde, broederschap en krijgstucht, dat ons de eer doet stellen boven het leven, dat onze dapperen zoo menigmaal geleidde tot overwinning.«

»Ons vaandel, met het doek van Oranje en den Leeuw van Nederland, is het heilige palladium, waarom het korps dat er mede begiftigd wordt, zich in broederschap tot één gezin schaart, om onder alle omstandigheden, in vrede en in oorlog, het met eere te dienen en te handhaven.«

»Gehechtheid aan het vaandel is het kenmerk der hoogste krijgmansdeugd, want zij sluit in zich geheele toewijding aan krijgsmanspligt, en — die trouw is aan zijn vaandel, is trouw aan zijne eer en aan zijnen koning.«

»Officieren, onderofficieren en manschappen van het 17 bataillon!«

»Het is om U te strekken tot zulk een vereenigingspunt, dat onze geeerbiedigde en veelgeliefde koning U heden Uw vaandel schenkt.«

»Rein en vlekkeloos stel ik het U ter hand! Bewaar het zonder smet! en laat het 17 bataillon door alle tijden heen, met regtmatigen trots kunnen zeggen: wij waren het vertrouwen onzes konings, wij waren ons vaandel waardig!«

»Heeren officieren wilt gij onder dit vaandel den eed hernieuwen van trouw aan Uwen koning.« —

Dat een ieder van ganscher harte dien eed wilde vernieuwen op het palladium zijns bataillons, op het zinnebeeld zijner eer, behoeft niet gezegt te worden.

Van den oudsten tot den jongsten officier ging het vaandel rond, en het zijdgeweer en het heilig doek in de linker hand, zwoer ieder, onder het opsteken der beide voorste vingers van de ontbloote regter hand, op plegtige wijze, op nieuw den eed der trouw, waarin dien van gehoorzaamheid en onderwerping besloten is, aan den koning, met den vasten wil dien eed nooit te verzaken.

Nadat de officieren den eed hernieuwd hadden, rigtte de generaal zich, met het vaandel in de hand. tot het 17 bataillon, en vroeg aan de onderofficieren en manschappen van dat korps, of zij, even als hunne officieren, trouw aan een koning der Nederlanden wilden zweren. Onder het opsteken der beide voorste vingers van de regter hand, terwijl met de linker het geweer gepresenteerd werd gehouden, riepen allen »Wij zweren het!« waarop zij hunnen eed bevestigden met een driewerf »Leve de koning!« dat door de geheele linie herhaald werd.

Thans overhandigde de generaal het vaandel aan den korpskommandant kapitein *Brumsteede*, die ten deze voor den majoor *van Palensteyn Helderman*, welke door ziekte verhinderd werd het feest bij te wonen, optrad.

De kapitein *Brumsteede* het vaandel aangenomen hebbende, en ten volle beseffende het gewigt der belofte, welke hij in naam, en voor zijn korps ging afleggen, sprak nu den generaal op de volgende wijze aan:

»Generaal! het vaandel in naam des konings, en van wege den Gouverneur Generaal, door Uwe hand ons toegerijkt, wordt met geestdrift door het 17 bataillon ontvangen!«

»Verheugt zich het 17 bataillon zijn vaandel te begroeten, het gevoelt daarbij ook de dure vepligtingen, die het bezit daarvan, ons oplegt.«

»Het vaandel zal voor ons allen zijn het dierbaarst pand onzer eer, het sijmbool van verbroedering, trouw en gehoorzaamheid.«

»Uit naam van de officieren, onderofficieren en manschappen, verzoek ik U, generaal, aan zijne Majesteit te willen doen weten, dat het 17 bataillon aan zijn vaandel: dat is aan zijnen koning, aan het vaderland, en aan de wetten getrouw zal zijn tot in den dood!«

De generaal verzocht nu de officieren om weder in te treden, waarop de vaandeldrager, die het vaandel van den kapitein *Brumsteede* ontvangen had, zich regts van dezen plaatste, en de generaal zich op zijne plaats, voor het midden der linie, stelde, welke laatste inmiddels de geweren weder geschouderd had.

Alsnu werden de gelederen van het 17 bataillon geopend, en werd aan den vaandeldrager gelast met het vaandel, in den gewonen pas, langs het front en door de gelederen van het bataillon te gaan. Gedurende dezen plegtstatigen omgang sloegen de tamboers den marsch, speelde de muzijk en staken de trompetten, gelijktijdig over de gansche linie.

Na den omgang volbragt te hebben, plaatste de vaandeldrager zich links van den generaal. De gelederen van het 17 bataillon werden weder gesloten, waarna, op bevel van den generaal, de kommandant der parade, de geheele linie voor het vaandel deed defileren. De geestdrift van het 17 bataillon steeg ten top, en openbaarde zich in een luid: Leve de koning! toen het voorbij zijn vaandel trok.

Nadat de troepen weder in bataille op hunne vorige plaats geschaard waren, deed de generaal de geweren presenteren, en gaf hij aan den vaandeldrager last, om zich naar zijne plaats in het vaandelpeloton des bataillons te begeven, hetgeen geschiedde onder het spelen der muziek van het 17 bataillon.

Zoodra de vaandeldrager zijne plaats had ingenomen, werden de geweren weder geschouderd, defileerde de geheele linie voor den generaal, en de troepen keerden naar hunne kwartieren terug.

Om aan het vaandelfeest den meesten luister bij te zetten, was door Z. E. den Gouverneur Generaal bepaald, dat op den dag der uitreiking van het vaandel aan de onderofficieren en manschappen van het garnizoen voor gouvernements rekening verstrekt zoude worden, aan ieder europeaan een extra rantsoen vleesch, een half pond brood en eene halve flesch rooden wijn, en aan ieder inlander een half pond rund of buffelvleesch.

Deze uitdeeling, gevoegd bij de gelden, die bij gelegenheid van de viering van den geboortedag van Z. M. den koning uit de kantine kas aan de korpsen geschonken werden, om hun daarvoor dien dag eene extra maaltijd te geven, bragten niet weinig toe, om de vreugde van den dag te verhoogen.

De officieren van het geheele garnizoen, drie onderofficieren en even zooveel mindere militairen van het 17 bataillon, waren dien avond namens Z. E. den Luitenant Generaal kommandant van het leger, ten huize van den Generaal Majoor militairen kommandant tot een feestmaal genoodigd, dat aan

hen in naam van Zijne Majesteit en van wege den Gouverneur Generaal was aangeboden.

Dat op dit diner, zoo smaakvol en sierlijk aangerigt, en dat ook door de hoogste burgerautoriteiten en de geestelijkheid, daartoe uitgenoodigd, met hunne tegenwoordigheid vereerd werd, menigen toast met geestdrift ingesteld, en met hartelijkheid gedronken is, en dat koning en vaderland en het vaandel van het 17 bataillon daarbij op den voorgrond stonden, zal nauwelijks vermelding behoeven.

De dag van den 19 Februarij jl. zal steeds met geestdrift door het 17 bataillon infanterie herdacht worden, en bij degenen, die deel aan de vreugde hebben genomen, in aangename herinnering verblijven.

Padang, 25 Februarij 1860.

Na de fameuse diefstal te Priaman, waarvan tot heden nog niets naders is bekend geworden, kondigden wij achtereenvolgend verschillende diefstallen alhier aan, als: bij de Heeren P. S. & Co., den Chinees N....., den Chinees Mac-Po, in het Oorlogsmagazijn enz.

In ons No. 5 hebben wij onder de rubriek Padang ons leedwezen te kennen gegeven, over de onrust waarin de vreedzame burgerij over die achtereenvolgende diefstallen verkeerde en hoopten: »*HET nu wel eindelyk daarmede gedaan zoude zijn.*«

Op den 21 hoorden wij echter dat bij den Heer B....., in zijn kantoor, van buiten door den muur was ingebroken en diverse goederen ontvreemd. (*)

Nog naauwelijks waren wij van onze verwondering en onrust over eenen zoo stouten inbraak een weinig bekomen, of wij vernemen, dat in den nacht van den 22 op den 23 dezer weder STOUTE DIEFSTALLEN *met braak* hebben plaats gevonden!

Een dezer laatsten willen wij beschrijven ten einde een denkbeeld te geven van de onversaagdheid (wij zouden haast zeggen gerustheid) waarmede die misdaad is uitgevoerd!

Na het hooren van het feit gingen wij dadelijk naar het magazijn van de H.H. v. O. & H., waar wij bevonden dat de achterdeur, welke op eene ruime plaats uitkomt, met groot geweld, waarschijnlijk met een' koevoet, geheel was gespleten en 't slot omgebogen. —

De roovers (blijkbaar hebben meer dan een à twee personen de daad gepleegd) zijn toen aan de muur van het huis en onder den drempel aan 't breken gegaan, waarna zij het gemakkelijker schijnen gevonden te hebben eenig lofwerk dat zich boven een raam bevond weg te breken, waardoor zij in 't magazijn zijn gekomen, en een' menigte laken, zijden stoffen enz. hebben ontvreemd!

Als bewijs voor hunne *koelbloedigheid* strekke nog, dat er een ober is gevonden en zij dus licht hebben gebruikt, terwijl er wachters voor de deur waren, dat zij even buiten het erf, eene halve flesch genever en een paar fleschen St. Julien, op den goeden uitslag hebben genuttigd, en eene gevulde flesch hebben laten staan!

Hartelijk hoopen wij, dat dit feit niet *ongestraft* moge blijven, en het spoor van die bende moge worden ontdekt!

(*) *Wij vernemen nog dat bij deze inbraak de inhoud van twee trommels is vermist, waarvan de een geadresseerd was aan den 1e luitenant* ONDERSTIJN *en de andere aan den 1e luitenant* Jonkheer VAN KINSCHOT. — *Een regenmantel is aan de hoek van 't huis gevonden*

Men schrijft ons van *Padang-Pandjang.*

Padang-Pandjang, 19. *Februarij.* De verjaardag van onzen geëerbiedigden Koning werd alhier op eene vreugdevolle wijze gevierd. Reeds vroeg in den morgen wapperde de geliefde driekleur. — Alles was gereed voor eene luisterrijke parade, doch deze kon door den invallenden regen geen plaats hebben, — Spoedig helderde het weder echter op, en zulks ten gunste van den vrolijken zin, welke dien dag op deze plaats heerschte. — Het kampement toch bood een schouwspeel aan, dat men met regt met den naam van *Volksfeest* mogt bestempelen. — Eerepoorten waren opgerigt met naamcijfers van rozen of met sierlijke opschriften, terwijl het groen op eene kwistige, doch smaakvolle wijze was aangebragt; geene der kompagnien was achter gebleven om hare gebouwen op deze manier te versieren. — Niet minder was er op gepaste wijze gezorgd voor de vermakelijkheden van den dag. — De mastklimmers en mastloopers werden met prijzen, bestaande uit kleedingstukken, bekroond. — Veel stof tot lagchen gaven zij, die met den mond een eindje kaars uit eene ton met water of een stuk geld uit eene schotel met asch wilden halen.— Op andere plaatsen waren zoowel inlandsche soldaten als Europeanen bezig met batoneeren, schermen, enz.; waarbij velen groote behendigheid aan den dag legden. — Onder de menigte zag men eenige bonte groepen van gemaskerde personen, die zich overal verspreidden en veel levendigheid te weeg bragten. — Zoo zag men hier eenen Jood met één dobbelbak, daar een groepje planeettrekkers, ginds kooplieden in cigaren, verder een ruiter op een kunstpaard, welke door middel van billettjes het volk geluk wenschte met den verjaardag des konings. — In de kazerne zelve werden Javaansche dansen uitgevoerd, of vermaakte men zich met andere spelen. — Het geheel voerde ons terug in eene soort van hollandschen kermis-tijd; waar de bonte schakeringen en het allerlei, zoowel oud als jong vermaken. — Groot genoegen deed het voorzeker aan ieder, om te midden van zulk eene drukte niet de minste wanorde te bespeuren. De harmonie en goede zin tusschen de officieren en hunne soldaten waren dien dag in alle opzigten merkbaar.

Des avonds had eene luisterrijke partij in de societeit *de Harmonie* plaats. Niets was gespaard om dit feest waardig te maken aan den heugelijken dag. Smaakvol was de illuminatie en versiering buiten en binnen het gebouw. De nationale vlag boven de verlichte *W* ontplooid. De tot danszaal ingerigte ruimte was in eenen prachttuin herschapen, en aan het einde daarvan zag men de buste des konings, omgeven door allerlei op kunstige wijze in het groen aangebragte wapenen. — Waren wij dat alles verschuldigd aan den goeden smaak en ijverigen zorg van den Heer *von dem Bussche Ippenburg*, niet minder werden wij verrast door het prachtige vuurwerk, hetwelk de Heer *Mathijsen* ter eere van den dag vervaardigd had. Stil en droog weder begunstigde het afsteken van de verschillende voorwerpen, waarvan het laatste, de gekroonde naamletter des Konings, een uiterst schoon effect maakte. Iedermaal werd de dans afgewisseld door een fraai vierstemming mannenkoor, gezongen door de leden der zangvereeniging Cecilia (allen onder-officieren en flankeurs). Hoewel deze vereeniging nog korten tijd bestaat onder de leiding van den Heer *I. F. H. Kleine*, was de voordragt der zangstukken vrij juist. Wel mogen wij ZEG. dank zeggen voor de moeite, welke hij zich getroost heeft, om aan een 16 tal zangers een gepast onderrigt in de toonkunst te geven. Daarvan toch droegen de 10 nommers van het Programma het bewijs. Stukken, als: *Im Wald*, *Alpenlied*, *Lebewohl en Stille* werden in eene zuivere maatsverdeeling en met de gevorderde nuances voorgedragen. Hartelijk en waardig was vervolgens de feestdronk, welke door den afdeelings-kommandant, den kolonel *L. A. Boers*, met warmen vaderlandslievenden zin werd ingesteld. Z.H.E.G. schetste in korte, doch kernachtige woorden, het geluk van den dag; betoogde de verpligting van elk onderdaan jegens den dierbaren Vorst, en herinnerde daarbij tevens aan de bijzondere belangstelling des konings in het Indische leger, op nieuw blijkbaar uit de jongst ontvangen gunstige besluiten. Na het drinken van dezen toast werd onmiddelijk het *Wien Neerlands bloed* aangeheven, en werd men bij het collation nog verrast door eenige met gevoel gezongen Fransche romances. Laat in den nacht keerde men na zooveel genot huiswaarts. Een ieder was voorzeker erkentelijk jegens allen, die zoo doeltreffend hadden zamengewerkt, om den heugelijken dag op zulk eene waardige wijze te vieren.

GEMENGDE BERIGTEN.

Te Padang is eene leeskamer geopend.... Onlangs is de eerst aanwezende officier van gezondheid van Z. M. brik *Cachelot* naar Boeroe gegaan om maatregelen te nemen tot verbetering van de gezondheidstoestand van dat eiland.... Den 18 October is te Banda een korte maar vrij hevige aardschudding waargenomen in de rigting van het noord-oosten naar het zuid-westen.... De vuurberg wierp gedurende de geheele maand meer dan gewoonlijk dikke rookwolken uit.... Men berekent zegt de *Berliner Nationalzeitung* dat de jaarlijks te Amsterdam bewerkt wordende ruwe diamanten omstreeks 300,000 karaat bedragen en schat het arbeidsloon daarvoor betaald, op 18 millioen gulden.... Volgens datzelfde blad gaan de fraaije Borneo diamanten nu in plaats van naar Batavia, allen naar Singapore.... In Cheribon zijn ten gevolge van hevige Banjers vier dammen, gedeeltelijk weggeslagen, terwijl daardoor tevens niet onbelangrijke schade is aangebragt aan den weg nabij de Dessa Kalitandjoeng.... Per telegraaph ontvangen tijdingen van Palembang, luiden dat er niets bijzonders is voorgevallen dat te Djambi de staat van zaken gunstig was en vele vaartuigen van daar naar Singapore ten handel gingen.... In Menado worden de aanplantingen van muskaatnoot, klapper en kakao, benevens djattieboomen steeds uitgebreid.... Op Sumatra bestaat nog bijna geen kakao cultuur.... Op Timor hebben de drie fettors van Grootsonnebait voor hunne rekening om een schoolmeester en een vaccinateur verzocht.... Het beruchte protest van den Heer Dapanhrip Bisschop van Orleans, is in het Engelsch vertaald voor Ierland, in het Italiaansch, in het Spaansch, en in het Duitsch voor Beijeren en zuidelijk Duitschland. In elk van die talen zijn 500,000 exemplaren gedrukt.... Er zullen in dit jaar 1860 zeer hooge getijden zijn, dat van den 7 Maart zal een der hoogste zijn der laatst verloopene eeuwen, namelijk 1 Ned. el 17 palm terwijl het hoogste tot hier toe slechts 1 Ned. el bedroeg. 5 April, 16 Augustus, en 14 October zullen ook hooge getijden brengen dat van 16 Augustus zal 1 Ned. el 16 palm zijn, dus bijna zoo hoog als dat van Maart, en de beiden zullen dus alle lage landen overstroomen.... Men heeft in Gouvernements kweektuinen in Algiers proeven genomen met het acclimateren van den Wasboom uit Caijenne die geslaagd zijn.... Een goed ingerigte proeftuin zoude te Padang zeer wenschelijk zijn.... De *Deensche* regering zal ook eene politieke, commerciele en wetenschappelijke expeditie naar de Chinesche zeeën zenden.... Rusland zal ook aan de onderwerping der chinezen deel nemen.... Den 24 October werd de Groot-Indisch-Schiereiland-spoorweg geopend tot Barsie Road d. i. 227 mijlen van Bombay op den weg van Decksal

naar Barsie-Road is eene schoone brug van 28 bogen over de rivier Bhiema gebouwd.... Men klaagt daar nog over te hooge vrachtprijzen niettegenstaande voor een *maaud* (11. 34 Ned. Pond) ongeperst katoen eene ropij over 227½ mijl wordt betaald.... Het gebeurde met de *Onrust* heeft veel onrust verwekt.... Klagten dat met de invoering van het nieuwe muntstelsel schade zoude worden geleden blijken gegrond te zijn. Wat vroeger 12 duiten koste kost nu 12 cents.... Herhaalde aarbevingen in alle deelen van den archipel.... De Java bode wordt hoe langer hoe belangrijker.... Lord Palmerston heeft aan keizer Napoleon III zoo men zegt een brief geschreven, waarin bij hem aanraadt af te zien van eene voor Engeland kwetsende staatkunde....

Ingezonden Stukken.

Waarde Redacteur!

In het *Padangsch Nieuws- en Advertentieblad* van den 18 dezer No. 7, leest men:

» *Thee.* Reeds op Java eene zeer uitgebreide kultuur.— » Ten minste men heeft ons verzekerd, te Fort de Kock, bij het huis van den Assistent Resident van Agam, zeer schoone Theeplanten in vollen bloei en vrucht dragende gezien te hebben. «

Reeds in het jaar 1839 heb ik op het erf van het Laras Hoofd van Sirie Lama, Afdeeling Limapoeloes, een acht of tiental *zeer* schoone theeplanten gezien; zij waren in vollen bloei en omstreeks vier voeten hoog.

Ik heb het hoofd destijds wel gevraagd, van wien hij deze planten had bekomen, maar tot mijn innig leed, is mij den door hem opgegeven naam van den Europeaan geheel ontschoten.

Welligt kan zulks wel gevonden worden, in de oude dagregisters van den toenmaligen civiel gezaghebber der Limapoeloes, wijlen H. van Teijlingen of diens voorganger.

Met de meeste onderscheiding onderschrijve
UWEd. dienstw. dienaar
Een Sumatraan.

Padang, 20 Februarij 1860.

Correspondentie.

Door de verslagen over de feestelijkheden op 's Konings verjaardag, hebben wij ditmaal 't vervolg op 't HOOFD - ARTIKEL en het ingezonden stuk getiteld: » IN MIJN TIJD EN THANS" niet kunnen plaatsen. In ons volgend No. hopen wij beide te vervolgen.—

Het stuk van Priaman zal in een der eerstvolgende Nos. (*doch niet ongeteekend*) geplaatst worden. Redactie.

Uitvoer van Producten.

Gedeclareerde Uitvoer van Padang
van den 29 Dec. 1859 tot met den 24 Februarij 1860.

Agar-Agar	14	Picols.
Balken	75	Stuks.
Benzoë	$251^{22}/_{100}$	Picol.
Foelie	$37^{46}/_{100}$	»
Gambier	10	»
Garoehout	$2^{01}/_{100}$	»
Gezouten Eijeren	8000	Stuks.
Gom Elastiek	94	Picols.
Gutta Pertja	$3^{20}/_{100}$	Picols.
Huiden	282	Stuks.
Kassia	$350^{16}/_{100}$	Picols.
Koffij	13268	»
Notenmuskaat	56	»
Olie, Klapper	34	»
Paarden	3	Stuks.
Planken	150	»
Rotting	$2484^{16}/_{100}$	Picols.
Rijst	7820	
Stofgoud	12	Thails.
Triepang	4	Picols.
Vaten [Sumatra]	30	Stuks.
Was	$5^{10}/_{100}$	Picols.

Prijs - Courant op den 20 Januarij 1860.

Invoer Artikelen.

		Een maand crediet.
MADDAPOLLAMS, Holl:	vijf kwart	f 5.65 à f 5.70
« «	zes «	« 6 65 « « 6.75
« «	zeven «	« 7.60 « « 7.75
« «	acht «	« 8.50 « « 8.60
SHIRTINGS, gebleekt «	vijf «	« 8.40 « « 8.55
« « «	vijf en een half kw.	« 8.85 « « 9.—
« « «	zes «	« 10.— « « 10.15
CALICOTS, «	vijf «	« 5.25 « « 5.35
« «	zes «	« 6.15 « « 6.25
« «	zeven «	« 7.— « « 7.15
SHIRTINGS, ongebleekt holl.	vijf «	« 7.50 « « 7.60
« « «	vijf en een half kw.	« 8.15 « « 8.25
« « «	zes «	« 8.70 « « 8.80
DRILLINGS, ruwe «	vier «	« 7.50 « « 7.90
BLADKOPER, holl:		f 120 — à f 125—
LOOD, (plat)		« 25 « « 26—
STAAL (Zweedsch)	f 16.— en een kwart a f 17.—	
IJZER «	« 12.— en een half « « 13.—	
« (Engelsch)	« 7.— a f 7.— en een kwart.	

Gebleekte SHIRTINGS gevraagd.

Uitvoer Artikelen.

Bindrotting	f 70 a f 85
Guta pertja	« 75 « « 90
Gom Elastiek	« 80 « «105
Gom dammar	« 18 « « 22
Huiden, Buffel	« 45 « « 55
Huiden, koe	« 50 « « 60
Koffij,	« — « « —
Peper, zwarte	« 19 « « 20 Aanvoeren van de Atsjinesche havens f 19 een kwart afgedaan.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER te PADANG, van den 13 tot en met den 23 Februarij 1860.

Aanvoer.

van *Poelopinang* via *Baros* & *Sibogha*, per Eng. brik *Annie non Bachmann*, gezagvoerder *Mohamed Moosah.*

8 balen beng. Palempoers, 2 balen chin. chitzen, 1 baal beng. Tjelauls 19 pees beng. roode doeken, 300 st. beng. goenie zakken, 60 katties beng. kerrij stof, 7 fl. rosenwater, lading van Poelopinang. 305 24 | 100 pic. Benzoein, lading van Baros. 375 st. planken, 15 een half pic. Benzoein, 2 corg. Batta matten, lading van Sibogha, *Mohamed Moosah.*

SCHEEPSBERIGTEN.

TER REEDE AANGEKOMEN.

Engl. brik *Annie non Bachman* gezagv. *Mohamet Moesa.* van *Poelo-Pinang* 26 December 1859.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN OP HEDEN.

Nederl. Z. M. Stoomschip *Ardjoeno* Kap. Luit. ter Zee *J, A. K. van Hasselt* —
« « « « brik *Makassar* Luit. ter Zee 1 kl. *P. W. Stort.* —
Engl. Brik *Hoossiny* gezagvoerder *Sinapan*, groot 49 een half Last, Agent *Schipper.*

GODSDIENSTOEFENING

voor de Nederl. Herv. Gemeente
BEVESTIGING VAN LIDMATEN EN VOORBEREIDING
TOT HET *H. AVONDMAAL.*
in de Maleische taal.
Op Zondag den 26 Februarij des morgens ten 9 uur.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
G. VAN DON.
met
A. BOTELLHO.
PADANG 18 Februarij 1860.

Bevallen van een' Zoon
LUDEKING geb. EISINGER.
FORT DE KOCK, 8 Februarij 1860.

De *middelste*, en *eenig overgeblevene*; der DRIE LIEVELINGEN, ons den 30 Julij A°. P°. geschonken, werd ons heden morgen ontnomen.
FORT DE KOCK, 22 Februarij 1860. I. CRAMER.
I. C. CRAMER
Dibbets.

Gedrukt te Padang, bij R. H. VAN WIJK Rzn.

BIJVOEGSEL
PADANGSCH NIEUWS EN ADVERTENTIEBLAD.

ZATURDAG 25 FEBRUARIJ. No. 8.

BATAVIA 11 *Januarij* 1860.

Den 9den dezer arriveerde alhier een detachement suppletietroepen, den 8sten hier per *Zephyr* op de reede aangekomen. Het detachement is 109 onderofficieren en manschappen sterk, waarvan een man aan boord is overleden. De troepen stonden onder bevel van den majoor van Ketwich; de medegeleiders waren de 2de luitenants der infanterie Albrecht, sen. Albrecht, jun. en Engelhart, de 2de luitenant der genie Tallot, en de officieren van gezondheid 3de klasse Gennering, Steep en Nathan.... Wij kunnen niet nalaten het gouvernement bij deze opmerkzaam te maken op de hoogst gebrekkige wijze van ontscheping. Des voormiddags is het detachement in de praauwen gegaan, en eerst des avonds te 7 uren, kwamen de manschappen aan wal, na gedurende meer dan een halven dag in de open praauwen te hebben rondgedreven, wijl deze door den fellen wind de rivier niet konden binnenkomen. Daarop zijn de Soldaten naar Weltevreden gemarcheerd, waar zij niet eens kleederen vonden, om zich te verschoonen. Op het oogenblik, dat wij dit schrijven, den 10den, ten 9 uren voormiddags, zijn nog de goederen der manschappen niet aan wal. Deze zijn geëscorteerd door zes man, die derhalve volle vier en twintig uren zonder voedsel in de praauwen hebben doorgebragt.... 't Is niet de eerste maal, dat dergelijke dingen gebeuren.... Toen voor eenigen tijd het detachement van Palembang is teruggekomen, kwam een gedeelte der troepen 's avonds te 7 uren, het andere 's nachts te 12 uren, aan wal, na tot aan den buik door het water gewaad te hebben.... Wij vermeenen, dat men dit gemakkelijk zou kunnen verhelpen, door de *Bennett*, die toch tot niets ander dient, dan tot de hoogst gewigtige communicatie tusschen 't eiland Onrust, het wachtschip en het haven-departement, te gebruiken, om troepen van de reede te halen. Wij gelooven, dat een dergelijke wijze van aan wal komen zeer ontmoedigend werkt op den nieuw aangekomen soldaat, en ongunstig op de werving in het moederland, daar zulk een ontvangst in Indie niets uitlokkends aanbiedt voor den Nederlandschen krijsman om daarvoor zijn vaderland en vrienden te verlaten. ...

Ll. Zaturdag-avond werd de algemeene vergadering der militaire societeit Concordia gehouden. Uit het bij die gelegenheid ter tafel gebragte verslag bleek, dat de societeit in het geheel 278 leden telde, nl. 112 officieren van de landmagt, 6 van de zeemagt en 160 ambtenaren en particulieren.... Om te voorzien in de behoefte, dat de europesche tijdingen zoo spoedig mogelijk bekend werden, heeft de societeit besloten, de voornaamste in Europa uitgegeven wordende nieuwsbladen, tijdschriften, enz. regtstreeks uit Nederland te doen ontbieden, welk besluit alreede ten uitvoer is gelegd.... Door de ijverige bemoeijingen der directie van genoemde societeit, gesteund door de welwillende medewerking van het gouvernement, zijn er verschillende verbeteringen en verfraaijingen aan de societeit aangebragt, zooals het beleggen der groote zaal met een marmeren vleur, het vernieuwen van het meubilair, het aanschaffen van kroonen, beelden, enz.... De directie heeft tevens het plan gevormd, om door de herschepping van het voor 't gebouw gelegen terrein in een tuin, waarin een ijzeren koepel, bestemd voor het muziekkorps, zal geplaatst worden, der Bataviasche dames de gelegenheid nu verschaffen tot het aanhooren der muziek... Wij hopen, dat het der directie moge gelukken, dit plan te verwezentlijken, en wij wenschen der societeit bij voortduring den meest mogelijken bloei toe.

Java-Bode.

Batavia. Vroeger had de Resident van Batavia een maandelijksch traktement van *f* 1250 en een percentsgewijs aandeel in de inkomsten van het Praauwenveer, dat p. m. *f* 550 's maands bedroeg.

Met de vrijverklaring van het praauwenveer, verviel deze toelage, en de Resident van Batavia, die geene kultuurprocenten geniet, had daardoor het geringste inkomen van alle residenten op Java.

Wij vernemen thans, dat het traktement van den resident van Batavia met *f* 250 verhoogd en op *f* 1500 's maands is gebragt.

Met het oog op de duurte te Batavia, het huis, dat de resident bewonen en meubileren moet, en de kosten van representatie waartoe hij genoodzaakt is, mag die verhooging, waardoor hij in vast traktement gelijk komt aan de residenten van Samarang en Soerabaija, als een zeer billijke maatregel beschouwd worden.

Wij vernemen, dat al de aandeelen in de te Soerabaija opgerigte Assurantie-Maatschappij genomen en de statuten reeds de Regering ter goedkeuring zijn aangeboden.

(*Bat. Handbl.*)

Maandagavond, de tweede Kerstdag, vierden de kinderen in het *Djattiegesticht* feest. Een kerstboom was opgerigt, en naar de vrome legende, had het Christuskindjen voor ieder iets meegebragt. Treffend was het, de vreugde dier kinderen te zien, waarvan velen geheel verlaten, in half wilden, altoos volstrekt hulpeloozen toestand zijn opgenomen, en thans hier worden gevoed, gekleed, ontwikkeld en onderwezen, om hen naderhand als geschikte burgers en burgeressen aan de maatschappij terug te geven.

Dat de in 't werk gestelde pogingen reeds aanvankelijk zulke verblijdende resultaten opleveren, is gewis voor allen, die, op welke wijze dan ook, ter bereiking van het goede doel der directie, medewerken, de streelendste voldoening. Moge die medewerking steeds algemeener, steeds krachtiger worden, opdat het edele oogmerk der oprigters van dit gesticht ten volle worde bereikt. Ook door deze weinige regelen wenschen wij bij vernieuwing de aandacht op deze stichting te vestigen.

In den ochtend van den 29sten Dec. zijn drie kompagnien van het 7de bataillon ingescheept, met bestemming naar Banjermassing.

De 6de kompagnie is aan boord van de stoomboot *Macassar*, benevens de volgende officieren:

de 1ste luitenant der genie Kaspersz,
de 2de » der artillerie Winter,
de betaalmeester 2de klasse Douglas,
en de officier van gezonheid 3de klasse van Andringa.

Aan boord van de stoomboot *Menado* zijn de 2de en 5de kompagnie, benevens de officier van gezonheid 3de klasse van Riemsdijk.

Nadat de troepen in de praauwen waren, zijn deze gezamentlijk door de *Bennett*, onder een driewerf hoera, naar de reede gesleept.

Wij zijn overtuigd, dat zij, evenals hunne dappere makkers op Celebes, op Borneo een lauwer te meer zullen voegen bij den krans, die de Nederlandsche wapenen in Indie siert. Onze beste wenschen vergezellen hen.

Gisteren is alhier per bark *Djenor* van Palembang aangekomen de 3de kompagnie van het 12de bataillon, onder bevel van kapitein van der Hucht en den 1sten luitenant Lassasie.

Soerabaija, 2 Januarij. Het Fransch stoomkorvet *Phlegeton*, van 400 paardekracht, Kommandant Capitaine de frégate, Theodore Picord, is, na drie jaren kruisens in de chinesche zee, van Cochin China naar Singapore gestoomd, en den 25 December jl. weder van daar vertrekkende, na zes dagen reis hier aangekomen ten einde te repareren.

(*Oostpost.*)

Voornamelijk op de Celebesche kust benoorden *Makasser* heeft zich in de laatste jaren van tijd tot tijd eene tot nog toe onbekende soort van zeeroovers vertoond, die blijkens de verklaring van een aan hunne handen ontsnapt persoon niet anders dan Papoea's kunnen zijn, vermoedelijk afkomstig van de diepe en uiterst weinig bekende *Telok Berou* baai op *Nieuw Guinea.* Deze kannibalen schijnen met geen ander doel op menschenroof uit te gaan, dan om de ongelukkigen, welke in hunne handen vallen, vet te mesten en op te eten.

Java Bode.

In de Gouvernements-kweektuinen te Algiers heeft men proeven genomen met het acclimateren van den *goingamadon* of den wasboom uit Cayenne, die geslaagd zijn.

Deze boom levert even goede was als die der bijen. Men berekent, dat ieder voet lengte van dezen boom 20 tot 25 Ned. p. was kan opleveren. Op Gouvernements gronden wordt een bunder met dezen boom beplant (*Constitutionnel*, 10 Augustus 1856); waarschijnlijk wordt deze boom ook in Nederlandsch Guyana gevonden, of zoude gemakkelijk derwaarts over te planten zijn. Bij den op handen zijnde ondergang der cultures in het groot van de handels-artikelen, wat een onmisbaar gevolg van de vrijverklaring der slaven worden moet, kan men niet genoeg de aandacht op dergelijke kleine cultures vestigen. Misschien zou eene plantaadje van wasboomen minder arbeid vereischen dan van koffij of cacao, zonder dat wij dit durven uitmaken.

Een goed ingerigte proeftuin te Paramaribo ware zeer wenschelijk. (B. H.)

In de *Lahore New-Times* wordt medegedeeld, dat de autoriteiten in den Punjaub met den meesten aandrang aangeschreven zijn, al hun invloed aan te wenden, om de prostitutie tegen te gaan, die in den Punjaub ongelukkig in groote mate schijnt te heerschen. De groote stap daartoe is geweest, dat alle jonge meisjes, op wier bezit de tegenwoordige eigenaars geen aanspraken van bloedverwantschap kunnen doen gelden, aan haar vrienden en betrekkingen worden overgegeven; anders worden zij uitgehuwelijkt aan partijen van dezelfde kaste, waartoe zij behooren.

— Niet minder dan 25,803 koelies hebben zich gedurende de twee laatste jaren in 88 schepen uit het presidentschap Madras voor West-Indie en Mauritius ingescheept. De uitslag is, dat de planters van Ceylon vermoedelijk dit jaar P. 100,000 verliezen zullen, en die van de *Wynaad-* en *Sjervaroy-heuvelen* zullen er ook schade door lijden. De laatsten betalen hunne koelies 2½ annaas [1 anna-7½ cent *Red.*] per dag, terwijl de agent voor de verhuizing naar Trinidad 8 tot 10 en 13½ ann. voor 5 tot 9 uren werkens per dag aanbiedt, en de toezigthebbenden [? mandoers] worden met 16½ ann. bezoldigd. Eene nieuwe klasse sparende arbeiders is plotseling in Indie ontstaan. Menschen bij de spoorwegen gebezigd, steken hunne spaarpenningen in de bebouwing van land. Men zegt, dat zij op die wijze al de woeste gronden in *Salem* aan weerszijden van den spoorweg ontgonnen hebhen. [*Een nieuw argument tot aanbeveling van den Solo-spoorweg en andere op Java en Sumatra. Red.*]

Een korrespondent van den *Phoenix* dringt aan op den aanleg van een' tak van den oost-indischen spoorweg van *Burdwan* naar *Midnapoer*. De afstand in regte lijn over *Tsjoederkonnah* en *Kierpah*, evenwijdig met den bestaanden weg, is ongeveer 62 mijlen. Beginnende van den westelijken oever der *Damoedah* waar een stoombootje [*Steam-Ferry*, te Londen veel in gebruik(*)] tot gemeenschap tusschen de oevers zoude kunnen gebezigd worden, is de *Roepnairan* de eenige rivier, waarover men eene brug behoeft te slaan. Hout en andere bouwstoffen zijn in overvloed, en de arbeid is goedkoop. De pelgrimsbedevaarten zijn gedurende een zekeren tijd van het jaar talloos, en de weg zoude tot *Poerie* kunnen worden uitgestrekt. Er is geen gedeelte van Bengalen, waar niet een spoorweg winst zal afwerpen en de thans aanbevolene is gemakkelijk uitvoerbaar. De hoofdlijn moet voltooid worden, alvorens zijtakken onder handen te nemen.

*) Zoude men niet zulk een *Ferryboat*, of meer, al is het ook zonder stoom, te Soerabaja kunnen bezigen, in stede van die barbaarsche sassaks, die ieder jaar menschenlevens kosten? *Red.*

(*B. H.*)

Duitschland. In Boheme doet zich een zeer belangrijke godsdienstbeweging kennen. Geheele dorpen, vooral in het noorden van dat land, gaan tot de protestantsche leer over, om, naar men zegt, aan de toepassing van het konkordaat te ontkomen.

—Door de erven van den onlangs overleden zoogenaamden zwitserschen *Spinnerkönig*, den heer Kuntz, is uit zijne nalatenschap bij het bestuur van Zurich gedeponeerd: tot den aanbouw van een krankzinnigengestícht aldaar 400,000 fr.; tot oprigting eener sterrewacht 25,000 fr.; voor de stichting van een fonds ten behoeve van minvermogende schoolkinderen 20,000 fr.; voor het onderwijzers weduwen-en weezenfonds aldaar 20,000 fr.; ten behoeve der in dienst van den overledene gekwetste arbeiders 20,000 fr.; aan de gezamentlijke spinners, die meer dan 18 jaren bij hem in dienst waren geweest, 30,000 fr.; tot stichting van een fonds voor bejaarde arbeiders uit de zuricher spinnerijen 500,000 fr.; aan de gezamentlijke gemeentefondsen van Oatweil 100,000 fr.; aan de armengestichten te Windsich (Aargau) en Linthal Glarus) ieder 10,000 fr.; aan het gesticht voor blinden en doofstommen te Zurich 20,000 fr.; gezamentlijke legaten aan partikuliere personen 45,000 fr.

In Duitsche dagbladen is op nieuw sprake van eene kolossale nalatenschap van zekeren, voor ruim eene halve eeuw in Oost-Indie overleden Severein Oellig, uit Lins aan den Rhijn. Door de ophooping der interessen zou het kapitaal thans tot 10 milioen gulden vermeerderd zijn, die onder het toezigt der regering in Nederland zijn gedeponeerd. Niet minder dan 50 personen in Duitschland beweren thans aanspraak, of ten minste deel aan deze rijke erfenis te hebben, en hebben, om in het bezit daarvan te geraken, de tusschenkomst der Pruissische regering ingeroepen.

Java Bode.

BLADVULLING.

— De volgende anecdote, voor welke kan worden ingestaan, — zoo verhaalt het *Court Journal*, — kan bewijzen hoe de laatste onderhandelingen over Italie gevoerd werden. Toen het bekende *Moniteur-artikel* van 8 September verscheen, bevond zich juist een van de Fransche generaals, die het bevel voerden over het occupatie leger, aan tafel bij koning Victor Emanuel. » Hoe vat gij dit artikel op?" vroeg de koning den generaal. Deze antwoordde eenigzins verlegen, dat hij de zaak niet helder genoeg inzag, dat de keizer eene bijzondere staatkunde op het oog had, enz.

Hierop antwoordde de koning glimlagchend: » Maar gelooft gij, dat gij ter wille dier staatkunde Italie zijt binnengerukt?" — » Zeker niet, " was het antwoord. De koning haalde hierop eene telegrafische dépêche uit den zak.

» Deze dépêche, zeide hij, heb ik zoo even uit Parijs ontvangen; zij luidt: Bekommer u niet over het *Moniteur-artikel*, *passez-outre.*"

Gedrukt te Padang, bij R. H. VAN WIJK Rzn.